

Assignatura:	22697 ART DEL SEGLE XIX (I)		
Professor/a:	Francesc Quilez Corella		
Cicle:	SEGON	Quadrimestre:	PRIMER
Crèdits:	5	Tipus:	Optativa
Horari de classe:	Dimarts i dijous 16.30 - 18.00		

TEMARI:

1. Aspectes metodològics

- Art del segle XIX. Problemes de definició conceptual
- La dinàmica centre-perifèria i les seves repercussions metodològiques
- El marc cronològic: 1808-1888. La periodització i les etapes artístiques
- Breu estat de la qüestió sobre els estudis de pintura espanyola
- Breu Introducció al període

2. Academicisme o Neoclassicisme

- El fenomen academicista i els seus epigons vuitcentistes: Vicente López (1772-1850), Zacarías González Velázquez (1764-1834)
- 1800. Ruptura o continuïtat. El pes de la inèrcia pictòrica
- Els pintors de Cort de Ferran VII. Els *Davidians*: José de Madrazo (1781-1859), José Aparicio (1770-1838) i Juan Antonio Ribera (1779-1860)

3. Romanticisme

- La gènesi del moviment romàntic a Espanya: el seu entramat ideològic
- L'eclosió de la crítica i del pensament artístic a Espanya
- La pintura romàntica de tipus costumista: El focus sevillà i el madrileny
- El paisatgisme romàntic: Jenaro Pérez Villaamil (1807-1854)
- El *purisme* romàntic: Federico de Madrazo (1815-1894) i Antonio María Esquivel (1806-1857)
- L'exploració de nous camps temàtics: orientalisme, exotisme, pintura d'història, pintura de casaques, pintura costumista...
- La representació dels estereotips culturals: la imatge romàntica d'Espanya

4. Marià Fortuny i Marsal (1838-1874)

- L'aparició de la modernitat a la pintura catalana. La singularitat sobrevalorada d'un artista
- L'exploració de nous camps temàtics: orientalisme, exotisme, pintura d'història, pintura de casaques, pintura costumista...
- La representació dels estereotips culturals: la imatge romàntica d'Espanya
- El triomf social i econòmic com a paradigma d'actuació
- El fenomen del fortunysme a Catalunya

6. El fenomen de la pintura d'història. Els seus orígens ideològics i els seus representants: Eduardo Cano (1823-1897), José Casado del Alisal (1832-1886), Antoni Gisbert (1835-1902) i Eduardo Rosales (1836-1873)

7. El paisatge realista. Carlos de Haes (1826-1898)

8. L'època de La Restauració

- L'anecdoticisme a Espanya. La pintura preciosista
- La plasmació dels ideals burgesos a través de l'obra pictòrica de Francisco Domingo (1842-1920), Ignacio Pinazo (1849-1916), Vicente Palmaroli (1834-1896) i Raimundo Madrazo (1841-1920)
- L'embrió del mercat artístic: galeristes i marxants

BIBLIOGRAFIA GENERAL:

- **AA. DD.**, *Imagen romántica de España*, Madrid, 1981
- **AA.DD.**, *Cien Años de Pintura en España y Portugal (1830-1930)*, Madrid, 10 vols., 1988-1992
- **AA. DD.**, *La pintura de historia del siglo XIX en España*, Madrid, 1992
- **AA. DD.**, *Centro y Periferia. En la modernización de la pintura española. 1880-1918*, Madrid, 1993-1994
- **AA. DD.**, *Cent Anys de Paisatgisme català*, Barcelona, 1994
- **ARIAS ANGLÉS, E.**, "La pintura. La escultura y el grabado", a *Historia de España. La época del Romanticismo (1808-1874)*, XXXV, Madrid, 1989
- **ARIAS ANGLÉS, E.**, *Pintura española del siglo XIX*, Madrid, Historia 16, 1992
- **CALVO SERRALLER, F.**, *La imagen romántica de España. Arte y Arquitectura del siglo XIX*, Madrid, 1995
- **FONTBONA, F.**, "El siglo XIX: del neoclasicismo al realismo", a *La pintura española. La pintura en Europa*, vol. 2, Madrid, 1995
- **GARCÍA MELERO, J.E.**, *Bibliografía de la pintura española*, Madrid, 1978
- **GARCÍA MELERO, J.E.**, *Arte español de la Ilustración y del siglo XIX. En torno a la imagen del pasado*, Madrid, 1998
- **GAYA NUÑO, J.A.**, "Arte del siglo XIX", a *Ars Hispaniae. Historia Universal del Arte Hispánico*, XIX, Madrid, 1966
- **GÓMEZ MORENO, M.E.**, "Pintura y escultura españolas del siglo XIX", a *Summa Artis*, XXXV, Madrid, 1993
- **GUTIÉRREZ BURÓN, J.**, *Exposiciones Nacionales de Pintura en España en el siglo XIX*, Madrid, Universidad Complutense, 1987
- **HÉNARES CUÉLLAR, I.**, *Romanticismo y Teoría del Arte en España*, Madrid, 1982
- **HERNANDO, J.**, *El pensamiento romántico y el Arte en España*, Madrid, 1995
- **LOZOYA, Marqués de**, *La teoría de las artes en el siglo XIX*, Madrid, 1940
- **MORALES Y MARÍN, J. L.**, *Pintura en España 1750-1808*, Madrid, 1994
- **NAVARRETE MARTÍNEZ, E.**, *La Academia de Bellas Artes de San Fernando y la pintura en la primera mitad del siglo XIX*, Madrid, 1999
- **NAVASCUÉS, P., QUESADA MARTÍN, M.J.**, *El siglo XIX. Bajo el signo del Romanticismo*, Madrid, 1978
- **PANTORBA, B. DE**, *Historia y crítica de las exposiciones nacionales de Bellas Artes celebradas en España*, Madrid, 1980
- **REYERO, C.**, *Imagen histórica de España (1850-1900)*, Madrid, 1987
- **REYERO, C.**, *La pintura de historia en España. Esplendor de un género en el siglo XIX*, Madrid, 1989
- **REYERO, C., FREIXA, M.**, *Pintura y Escultura en España, 1800-1910*, Madrid, 1995